

SAVUNMA SANAYİİ TİP SÖZLEŐMESİNE İLİŞKİN SASAD ÖNERİLERİ

SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŐARLIĐI TIP SÖZLEŐMESİNE İLİŞKİN SASAD ÖNERİLERİ

YÖNETİCİ ÖZETİ

22 Ekim 2015 tarihinde SASAD Yönetim Kurulu Üyeleri ve SSM üst düzey yönetimi arasında gerçekleştirilen çalıştayda gündeme gelen konulardan birisi de Halen SSM ve Firmalar arasında uygulamada olan Tip Sözleşme olmuştur. Konu üzerinde firmalarımızdan alınan görüşler doğrultusunda yapılan çalışma raporumuzda, takip eden bölümlerde, detaylı olarak sunulmuştur.

Proje bazında Tip Sözleşme olarak bilinen ve idari koşullar bakımında da zaman zaman farklılıklar içeren sözleşme çalışmalarımızda esas alınmıştır.

Her bir sözleşme maddesi başlığı için sözleşmeden sorumlu olan ilgili dairenin yapılacak projeye özgü tercihlerini yansıtmalarını sağlayacak ve tip sözleşme mantığından uzaklaşmayan “Alternatifli Tip Sözleşme” uygulamasının getirilmesinin konunun çözümüne katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir. Bu hususta bilinen örnek ABD'nin FAR/DFAR ve bunlara eklenen özel hükümler uygulamasıdır.

Üyelerimiz tarafından sözleşme hükümlerine getirilen önerilen özet olarak aşağıda sunulmuştur.

- Fazlardan oluşan sözleşmelerde; teminatların, sorumlulukların, cezaların vb. hususların her bir faz üzerinden tanımlanmasının uygun olacağı düşünülmektedir. Uygulamadaki örnek sözleşmede, kesin teminat mektubu tutarı, sorumluluk oranı, ceza üst limiti (diğer fazlara geçilip geçilmeyeceği belirsiz iken) toplam sözleşme bedeli üzerinden hesaplanır iken, ödemeler ve diğer hususlardaki tanımlamalar yüklenici aleyhine olacak şekilde yalnızca faz bedeli üzerinden sözleşmede yer almaktadır. Bu konuda yeni bir düzenlemeye ihtiyaç olduğu düşünülmektedir.

- Gerek ARGE ve gerekse seri üretim projelerinde, SSM onayına tabi kısmi teslimatı mümkün kılan düzenlemenin yer alması gerektiği değerlendirilmektedir.

- Garanti süresi sonunun “Nihai Kabul” olarak tanımlandığı sözleşmeler mevcuttur. Sektörümüz haricinde bu anlayışın söz konusu olduğu sözleşmelere rastlanmamaktadır. Kabul sonrası garanti süresine uygulanacak hükümler mevzuat ile belirlenmiş olup bu hususlara sözleşmede yer verilmelidir. Sonuç olarak garanti süresinin bitimini bir “kabul” ifadesi ile tanımlamak kavram kargaşası yaratmaktadır ve değişik yorumlara mahal verebilmektedir.

TEMİNAT MEKTUPLARI

- Teminatlara ilişkin düzenlemenin, “banka teminat mektubu” dışında KİK Sözleşmelerinde olduğu gibi “teminat olarak kabul edilen değerler” şeklinde genişletilmesi mali açıdan çok önemli bir yükü firmalar üzerinden kaldıracaktır.

- Sözleşmelerde, bilhassa ARGE ve Ürün Geliştirme sözleşmelerinde kesin teminat mektubu ve avans teminat mektubu dışında, öngörülen tüm ara ödemeler için ayrıca teminat mektubu istenmesinin ilave finansal yük getirdiğini dikkate alarak ara ödemeler avans niteliğinden kurtarılmalı ve teminata gerek duyulmadan fatura mukabili

"hak ediŐ" niteliğine kavuŐturulmalıdır. Avans teminat mektubunun her bir ara ödeme oranında mahsup edileceğine ilişkin madde tüm proje sözleşmelerinde yer almalıdır.

- ARGE projelerinde ara dönem teslimatları birer çıktı/ürün kabul edilmeli ve kabul/teminat/fesih vb. maddeler bu anlayıŐa göre düzenlenmelidir.

İHRACAT LİSANSLARI

- ARGE Projelerinde sözleŐmenin imza aŐamasında "İhracat Lisansına Tabi rnler Listesi"nin ek olarak istenmesi uygulamada güçlükler yaratmaktadır. Proje baŐlangıç safhasında bu ürünlerin tanımlaması kesinlik arz edecek Şekilde çoğu zaman mümkün olmadığı gibi ilgi ek dokümandaki deĐiŐiklik ancak "Sözleşme DeĐiŐikliĐi" süreci ile yönetilebilmektedir.
- Tip Sözleşme gereğince ihracat lisansının temin edilememesinin mücbir sebep olarak sayılabilmesi için "SözleŐmenin imzalanması anında mevcut olmayan ancak" sözleŐmenin imzalanmasından sonra ortaya çıkan "Devlet Tahdidi" olması gerekmektedir. SözleŐmenin imzası esnasında var olan ancak tespit edilememesi yüklenicinin kusuruna dayanmayan her türlü devlet tahdidi istisnasız mücbir sebep addedilmeli ve ilgili sözleşme maddesi bu yönde geniŐletilmelidir.

PROJE UYGULAMA TAKVİMİ

- Proje Uygulama Takviminin baŐlangıç tarihi, avansın yükleniciye ödendiği tarih olarak tanımlanmalıdır.
- Avans ödeme koŐullarının yerine getirilememesi nedeni ile tek taraflı haklı fesih durumunda alınmıŐ olan kesin teminat mektubunun irat kaydedilmemesi verilen avansın yasal faizi ile geri ödenmesinin talep edilmesinin hakkaniyetli bir uygulama olacağı değerlendirilmektedir.
- SSM tarafından yükleniciye yapılmıŐ olan fazla ödemelere, fazla ödemenin yapıldığı tarihten itibaren faiz iŐletilmektedir. Faiz koşulu gönderilecek bildirimle bağlı olmalı ve faiz baŐlangıç tarihi bildirimde verilen süre sonu olmalıdır.

GECİKME CEZALARI

- Ara teslimatlardaki gecikmeye ceza uygulanmaması sadece son teslimat/kabul tarihindeki gecikmeye ceza uygulanması önerilmektedir.
- SSM'nin sözleşme kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmemesinden kaynaklanan gecikmelerde, yükleniciden gecikme cezası talep edilmeyeceği ve Proje Uygulama Takviminin gecikme süresi kadar teleneceği öngörülmelidir.
- Sözleşmelerde rn ve Hizmetler açıkça tanımlanmalı, bedelleri Fiyat Dağılım AĞacında belirtilmelidir. Fiyatı belli olmayan kalemlere maktu ceza kesilmesinin tek taraflı ve Yüklenicilerin aleyhine olan bir hüküm olduğu kıymetlendirilmektedir.
- Günlük cezanın sözleşme bedeli üzerinden değil, geciken ürünün/hizmetin fatura bedeli üzerinden kesilmesi uygundur. Gecikme cezasının sadece fatura karşılığı

ödemelere uygulanması doğrudur. Çünkü mektup karşılığı ara ödemeler gerçekte ilgili kilometre taşlarının karşılığı olan bedeller olmayıp daha ziyade nakit akışı gerekçeleriyle ilişkilendirilmiş bedellerdir.

YENİ MALZEMELER

- Yeni Malzemeler başlığı altında düzenlenen raf ömrü ve imalat tarihi koşulu, kabul tarihi göz önünde bulundurulduğunda çoğu zaman karşılanması mümkün olmamaktadır. Yüklenici tarafından sağlanması beklenen şartların hangi alt sisteme/parçaya kadar uygulanacağı uygulamada değişik yorumlara yol açmaktadır.

FİKRİ VE SİNAİ MÜLKİYET HAKLARI

- Fikri ve sinai mülkiyet haklarının ihlalinde yüklenicinin tazmin etmekle yükümlü olacağı zararın sınırlandırılması gerekmektedir. Bu durumda SSM'nin Yükleniciye rücu hakkı "kesinleşmiş mahkeme kararına" bağlı olmalıdır.

GARANTİ

- Teslim edilen tüm kalemler için her yönden mevzuata uygun olacak şekilde tek bir garanti süresi tanımlanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

MÜCBİR SEBEPLER

- Yüklenici kusurundan ileri gelmeyen mücbir sebep süresince ekibin dağıtılması/işine son verilmesi ve/veya ücretinin dondurulması mümkün olmadığından, yapılacak ödemelerin belirlenmesinde en azından işçilik ücretlerinin eşkâle edilmesine imkan veren bir revizyona ihtiyaç vardır.

FESİH

- Yüklenicinin kusuruna dayanmayan fesih işlemlerindeki yaptırımların gözden geçirilerek yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

UYGULAMAYA YÖNELİK HUSUSLAR

- Avans için talep edilen teminat oranlarının makul seviyelere indirilmesi,
- Sözleşmelerin birebir alt yüklenicilere "Flow-Down" edilmesinden kaynaklanan sorunların giderilmesi,
- Çok uzun süren onay süreçlerinin yeniden yapılandırılması,

gibi önemli hususların birebir görüşülerek tedarik makamı ve yüklenici arasında çözülmesi önerilmektedir.